

Datum

2019-10-17

Vår referens

Micaela Aleman

Enhetschef

micaela.aleman@malmo.se

Förslag till ändring av taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen med anledning av EU:s nya kontrollförordning MN-2019-7899

Sammanfattning

Den 28 april 2017 trädde EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 i kraft. Förordningen kommer till huvudsaklig del att tillämpas från och med den 14 december 2019. Förordningen innebär vissa förändringar av betydelse för utformningen av miljönämndens taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen. Viktigast är att begreppet extra offentlig kontroll utmönstras. I den nya kontrollförordningen återfinns bestämmelser som i hög grad motsvarar de åtgärder som avsågs med begreppet extra offentlig kontroll. För att säkerställa att miljönämnden även fortsättningsvis kan ta betalt för alla delar av sin kontrollverksamhet behöver taxan delvis anpassas till de nya och ändrade avgiftsgrunderna.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till ändringar i taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.
2. Miljönämnden översänder förslaget till kommunfullmäktige för fastställande av ändringarna i taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, att gälla från och med kommunfullmäktiges antagande av taxan.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2019-10-17
- Bilaga 1 Bilaga till taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2019-11-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

I detta ärende föreslås ändringar i miljönämndens taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen. Ändringarna föranleds av att EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 i huvudsakliga delar börjar gälla den 14 december. Den nya kontrollförordningen kommer att föranleda löpande uppdateringar av svensk lagstiftning på livsmedels- och foderområdet under 2019 och 2020.

Malmö stads tillsynstaxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen baseras på förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll, livsmedelslagen (2006:804) samt kontrollförordning (EG) 2004/882. Den nya kontrollförordningen innebär vissa förändringar av betydelse för utformningen av miljönämndens taxa. Till exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet, begreppet extra offentlig kontroll försvinner och möjligheten införs att genomföra anonyma så kallade kontrollköp. Miljönämndens taxa hänvisar i vissa delar till nu gällande kontrollförordning (EG) 882/2004. För att säkerställa att miljönämnden även fortsättningsvis kan ta betalt för alla delar av sin kontrollverksamhet behöver taxan delvis anpassas till de nya och ändrade avgiftsgrunderna.

Bakgrund

Enligt EU:s livsmedelsförordningar ska varje medlemsland ha en finansiering av foder- och livsmedelskontrollen med tillräckliga finansiella resurser. I svensk livsmedelslagstiftning har därför bestämts att kommunerna ska ta ut en avgift för att täcka kommunens kostnader för ordinarie planerad kontroll, extra kontroll, godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar.

Avgifterna i avgiftsförordning (2006:1166) ska i grund och botten baseras på en timtaxa beräknad för att täcka myndigheternas kostnader för kontroll. Avgiften för varje enskild anläggning beslutas av den kommunala nämnd som utför kontrollen, på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Timavgiften ligger till grund för allt uttag av avgifter inom livsmedelskontrollen. Denna avgift multipliceras med kontrolltiden, vilket i sin tur ger den årliga kontrollavgiften. Principen är att ju högre risk som är förknippad med en verksamhet, desto större kontrollbehov behövs för verksamheten ur redlighets- och livsmedelshygienisk synpunkt.

Pågående lagstiftningsarbete

I Ds 2018:41 om anpassning av svensk lagstiftning till den nya kontrollförordningen finns förslag på ändringar i ett antal författningar på livsmedels- och foderområdet. På grund av förseningar i det här arbete kommer möjligheten till kontrollinköp att införas först under 2020. Detsamma gäller införandet av begreppet *annan offentlig verksamhet*, med vilket avses bl.a. registreringar, förelägganden som meddelas med anledning av en kontroll och hantering av sanktionsärenden. Möjligheten att ta ut avgifter för sistnämnda åtgärder bedöms dock kvarstå med hänvisning till bemyndigandet i nu gällande formulering i 28 § livsmedelslagen avseende avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering.

Följdändringar på förordningsnivå är också försenade men regeringen har aviserat att anpassningar i bl.a. livsmedelsförordningen (2006:813) och förordning (2006:1166) om avgifter för

offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (avgiftsförordningen), är planerade att beslutas under senhösten 2019.¹ Trots att det således är oklart hur de nya avgiftsgrunderna i kontrollförordningen kommer att implementeras i svensk lagstiftning bedöms det vara nödvändigt att redan nu genomföra vissa ändringar i miljönämndens taxa.

Begreppet extra offentlig kontroll utmönstras

Stöd för att ta ut avgift för *extra offentlig kontroll*, det vill säga när en verksamhet uppvisar brister, återfinns i artikel 28 i nu gällande kontrollförordning (EG) 882/2004 samt i 11 § förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (avgiftsförordningen). Såväl bestämmelsen i avgiftsförordningen som miljönämndens taxa hänvisar till artikel 28 i nu gällande kontrollförordning. I den nya kontrollförordningen har begreppet utmönstrats utan att ersättas av något motsvarande begrepp. De åtgärder som i dagsläget omfattas av extra offentlig kontroll kommer istället att omfattas av begreppet offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad. Begreppet offentlig kontroll åsyftar den operativa kontroll som den behöriga myndigheten utför för att kontrollera överstämmelse med bland annat foder- och livsmedelslagar. I artikel 79.2 c) i den nya kontrollförordningen har avgiftsgrunder införts som tar sikte på motsvarande situationer:

De behöriga myndigheterna ska ta ut avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för följande:

Offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som

- i. har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad hos samma aktör påvisats under offentlig kontroll som utförts i enlighet med denna förordning, och
- ii. utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

I artikel 83.1 i förordningen har därtill införts en begränsning i möjligheten att ta ut avgift för klagomål där bristande efterlevnad inte kan bekräftas hos aktören.

Avgifter eller pålagor för en offentlig kontroll eller för annan offentlig verksamhet som utförs på grundval av ett klagomål ska tas ut av aktören endast om den kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas.

Även om avgiftskategorierna ovan huvudsakligen täcker in det som i dag omfattas av begreppet *extra offentlig kontroll* är det förvaltningens bedömning att formuleringen i 20 § taxan behöver ändras för att bättre överensstämma med lydelsena i artiklarna 79.2 c) och 83.1 i nya kontrollförordningen.

Ytterligare motivering till den här ändringen, liksom motivering till vissa mindre ändringar och språkliga justeringar redovisas nedan.

¹ skl.se, cirkulär 19:41

Förvaltningens förslag

Förändringarna som föreslås i taxan sker i huvudsak på grund av:

1. Justeringar som är kopplade till förändringar av lagstiftningen, i detta fall EU:s nya kontrollförfordning på livsmedelsområdet, (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen m.m.
2. Följdförändringar i svensk lagstiftning på livsmedelsområdet.

Med beaktande av bl.a. SKL:s underlag för taxebestämmelser inom livsmedelskontrollen föreslår miljöförvaltningen följande ändringar:

Inledning

Äldre lydelse

Av 3 och 13 §§ förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel framgår att kommunen är skyldig att ta ut en avgift för att täcka kommunens kostnader för kontroll, godkännande och registrering av livsmedelsanläggning. Att kommunen är skyldig att ta ut avgift för att täcka kostnader för årlig kontroll enligt foderlagstiftningen och kontroll vid bristande efterlevnad framgår av 3 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter och artikel 28 i förordning (EG) nr 882/2004. Enligt förordningarnas 6 och 14 §§ respektive 6 § ska avgiften fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen, på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Ny lydelse

(utgår)

Kommentar: Texten behöver uppdateras eftersom den hänvisar till nu gällande kontrollförfordning. Förvaltningen föreslår dock att den utgår eftersom den inte fyller någon egen funktion utan i allt väsentligt utgör ett förtydligande av vad som anges i 1 §.

Inledande bestämmelser*Äldre lydelse*

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljönämndens i Malmö kommun kostnader för offentlig kontroll enligt livsmedelslagen (2006:804) samt lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagarna och de EU-bestämmelser som kompletteras av lagarna.

Ny lydelse

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för Miljönämndens i Malmö kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804), lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument, och
2. snus och tuggtobak.

Kommentar: Paragrafen har ändrats språkigt samt kompletterats med ett förtydligande att snus, tuggtobak och dricksvatten, som inte omfattas av EU:s definition av livsmedel, omfattas av taxan.

Äldre lydelse

- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för:
1. Prövning i ärenden om godkännande av livsmedelsanläggning.
 2. Registrering av livsmedelsanläggning.
 3. Årlig offentlig kontroll.
 4. Handläggning och andra åtgärder vid offentlig kontroll i övrigt.

Ny lydelse

- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för:
1. Registrering och godkännande av livsmedelsanläggning.
 2. Årlig offentlig kontroll.
 3. Uppföljande kontroll som inte var planerad.
 4. Utredning av klagomål.
 5. Exportkontroll och utfärdande av exportintyg.
 6. Importkontroll.
 7. Offentlig kontroll i övrigt.

Kommentar: Paragrafen har ändrats på så sätt att det framgår att taxan medger uttag av avgift för uppföljande kontroll som inte var planerad och utredning av klagomål. Därtill kompletteras förteckningen med miljönämndens rätt att ta ut avgift för exportkontroll och utfärdande av exportintyg samt importkontroll (se även 21 och 22 §§). Dessa avgiftsgrunder har tidigare ansetts omfattas av begreppet extra offentlig kontroll. I övrigt har paragrafen omdisponerats.

Äldre lydelse

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som sker med anledning av att miljönämndens beslut överklagas.

Av 12 § förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och 13 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter framgår att avgift inte ska betalas för offentlig kontroll som sker med anledning av klagomål som visar sig vara obefogade.

Ny lydelse

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som sker med anledning av att miljönämndens beslut överklagas.

Kommentar: Andra stycket utgår eftersom det framgår motsatsvis av 20 § 2 st. att avgift inte ska betalas för klagomål som är obefogade (klagomål som inte leder till att bristande efterlevnad kan bekräftas).

Äldre lydelse

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljönämnden. Om det finns särskilda skäl får miljönämnden besluta att avgift enligt denna taxa ska sättas ned eller efterskänkas.

Ny lydelse

5 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljönämnden. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljönämnden i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

Kommentar: Det finns numera en vidare möjlighet till justering av avgifter än vad som tidigare var möjligt och aktuell bestämmelse har formulerats därefter. Även om möjlighet införs att justera avgiften uppåt är det alltså främst sänkningar som kommer att aktualiseras.

Äldre lydelse

7 § Timavgift: 1330 kronor.
13 § Timavgift: 980 kronor.

Ny lydelse

7 § Timavgift: 1365 kronor.
13 § Timavgift: 1005 kronor.

Miljönämnden prövar i separat ärende, MN 2019-8153, en föreslagen indexuppräknning av miljönämndens taxor, däribland taxan enligt livsmedels- och foderlagstiftningen. Den nya lydelsen överensstämmer med förslaget i det ärendet.

Äldre lydelse

Avgift för extra offentlig kontroll

20 § Om bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten, tas timavgift ut för nedlagd kontrolltid enligt 7 § och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden ska debiteras de kostnader som den extra offentliga kontrollen medför. Kostnaderna får också debiteras företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs. Detta framgår av artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

Ny lydelse

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

20 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 7 § och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

Kommentar: Enligt artikel 79.2 c) och 83.1 i den nya kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten ta ut avgifter för uppföljande och verifierande offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, inklusive sådan som föranleds av klagomål varvid bristande efterlevnad kan bekräftas. Även om bestämmelsens nuvarande lydelse på motsvarande sätt tar sikte på kontroll utöver den normala kontrollverksamheten skiljer sig formuleringen från avgiftsgrunderna i nya kontrollförordningen. Det kan vidare antas att nuvarande lydelse inte kommer att överensstämma med planerade författningsändringar i svensk lagstiftning. Slutligen hänvisas i andra stycket till nu gällande kontrollförordning. För att säkerställa att vi har grund för att ta ut avgift för kontroll utöver den vanliga kontrollverksamheten bör taxan ändras enligt förslaget ovan.

Enligt andra stycket ska avgift endast tas ut för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål där bristande efterlevnad kan bekräftas. Detta stycke ersätter, som ovan nämnts, 3 § andra stycket eftersom bestämmelsen exkluderar uttagande av avgift för det som enligt nuvarande lydelse benämns obefogade klagomål.

*Nya bestämmelser***Avgift för exportkontroll**

- 21 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 20 § betala avgift till miljönämnden för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föranleds av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 7 §.

Kommentar: Bestämmelsen är ny och utformad mot bakgrund av förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel och vissa jordbruksprodukter och Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2006:21) om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering.

Avgift för importkontroll

- 22 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 20 §, betala avgift till miljönämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 7 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys.

Kommentar: Bestämmelsen är ny och bedöms träffa ett fåtal varor, till exempel svamp från områden med förhöjda becquerelvärden. Behörig myndighet är i vissa fall den kommun där importören har sitt säte.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Förslaget har utarbetats av Micaela Aleman, enhetschef, avdelningen för livsmedelskontroll i samråd med Erik Molander, stadsjurist, enheten för Kansli och juridik.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Mathias de Maré
Avdelningschef
Avdelningen för livsmedelskontroll